

Nuorten aikuisten kokemuksia osakesijoittamisesta

Carolina Hult

Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu

AMK-Opinnäytetyö

2021

Tradenomin tutkinto

Tiivistelmä

Tekijä

Carolina Hult

Tutkinto

Tradenomi

Opinnäytetyön nimi

Nuorten aikuisten kokemuksia osakesijoittamisesta

Sivu- ja liitesivumäärä

26+3

Idea opinnäytetyöhön lähti tekijän omasta innostuksesta sijoittamiseen, sekä kiinnostuksesta selvittää miten muut saman ikäiset nuoret aikuiset kokevat asian. Opinnäytetyö käsittelee nuorten kokemuksia omatoimisesta osakesijoittamisesta. Opinnäytetyön tekijä halusi selvittää mitä tunteita sana osakesijoittaminen herättää, riittääkö nuorten rahat sijoittamiseen ja olisiko nuoret olleet kiinnostuneita opiskelemaan sijoittamisesta jo esimerkiksi ammattikoulussa tai lukiossa.

Tutkimus suoritettiin kvantitatiivisena tutkimuksena ja tutkimuksen aineisto kerättiin kyselylomakkeella. Kyselylomake luotiin webropol portaalissa, josta se oli helppo jakaa kyselyn kohderyhmälle tekijän sosiaalisen median alustoihin. Lisäksi osalle kyselyyn vastaajille lähetettiin sähköpostilla linkki kyselyyn. Kysely tavoitti yhteensä 432 henkilöä, josta kyselyyn vastasi 77 henkilöä, eli vastausprosentiksi jäi 17,8 %.

Tämän tutkimuksen myötä selvisi, että valtaosa nuorista olisivat kiinnostuneita sijoittamisesta, mutta kokevat sen vaikeaksi, sillä verkosta löytyvä materiaali on usein täynnä vaikeita käsitteitä. Tutkimuksen myötä selvisi myös, että nuoret olisivat olleet kiinnostuneita opiskelemaan sijoittamisesta jo peruskoulussa esimerkiksi ammattikoulussa tai lukiossa. Nämä tulokset esitettiin Sipoon molemmille lukiolle ja ammattikoululle.

Asiasanat

Osake, Osakemarkkinat, Sijoittaminen, Voitonjako, Sijoitussalkku, Nuori, Kilpailu, Kokemus

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Opinnäytetyön tavoite ja rajaus	1
1.2	Tutkimusongelma.....	2
1.3	Keskeiset käsitteet.....	2
2	Pörssiosakkeet ja sijoittaminen Suomessa	3
2.1	Osake.....	4
2.1.1	Osakeanti.....	4
2.1.2	Voitonjako	5
2.2	Osakesijoittaminen	5
2.2.1	Hajauta ja pienennä riskiä	7
2.2.2	NASDAQ OMX Helsinki	7
2.2.3	Valvonta.....	8
3	Nuorten kokemuksia osakesijoittamisesta.....	9
3.1	Tutkimuksen toteutus.....	9
3.2	Tutkimuksen luotettavuus.....	10
3.3	Kyselylomakkeen esittely	11
4	Tutkimustulokset	13
4.1	Aineisto ja analyysit	13
4.2	Vastaajien taustatiedot	13
4.3	Nuorten mielikuva sijoittamisesta	14
4.4	Riittääkö nuorten varat sijoittamiseen, ja kiinnostaako se ollenkaan?	15
4.5	Ovatko nuoret saaneet tarvitsemaansa apua sijoittamiseen?	16
4.6	Mielipide sijoittamisen opetuksesta jo peruskoulussa?	17
5	Johtopäätökset ja opinnäytetyön arviointi.....	19
5.1	Tutkimuksen johtopäätökset.....	19
5.2	Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi.....	20
	Lähteet	22
	Liitteet Tutkimuksen kyselylomake	24

1 Johdanto

Opinnäytetyön taustana on oma vahva kiinnostus sijoittamiseen. Olen pienestä pitäen ollut kiinnostunut osakkeista, ja minua ihmetytti silloin todella paljon, miten raha ”noin vaan voi kasvaa” ja mikä paikka pörssi on, mistä uutisissa puhuttiin joka ikinen ilta. Henkilökohtaisista syistä, jouduinkin itse todella nuorena päättämään omista rahoista ja mihin se pääoma nyt siirretään kasvamaan korkoa seuraavalle vuodelle. Nämä ovat minun mielestäni liian vaativia kysymyksiä 12-vuotiaalle lapselle. Tavallaan oli todella vapauttava tunne saada noin nuoren päättää omista rahoistaan. Toisaalta samalla oli todella ahdistavaa, kun ei ollut tietoa siitä, miten se pääoma kuuluisi oikeasti sijoittaa ja mikä vaihtoehto olisi ollut kannattavin. Vanhempana olen opiskellut todella paljon itse, miten osakkeet toimivat ja miten kannattaa sijoittaa.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää miten 18–29-vuotiaat ovat kokeneet osakesijoittamista, vai kiinnostaako nuoria aikuisia ylipäättänsä tänä päivänä sijoittaminen. Tässä tutkimustyyppisessä opinnäytetyössä on tarkoitus selvittää nuorten aikuisten kokemuksia osakesijoittamisesta, ja siitä kokevatko nuoret aikuiset saavansa tai löytävänsä tarpeeksi apua sijoittamiseen ja riittääkö sijoittamiseen ylipäättään rahaa muiden kulujen ohella. Opinnäytetyölle ei ollut toimeksiantajaa, mikä toi luvan luoda juuri sellaiset tutkimuskysymykset mitä itse halusin lähteä selvittämään. Tehdessäni opinnäytetyötä olin yhteydessä Sipoon Ammattikouluun ja ruotsin- sekä suomenkielisiin lukioihin, jotka olivat kiinnostuneet aiheesta ja sovittiin että välitän saamani tulokset myös heille, kun opinnäytetyö on valmis.

Opinnäytetyön tutkimus on suoritettu kvantitatiivisena tutkimuksena, tarkoituksena selvittää, millaisia kokemuksia nuorilla on osakesijoittamisesta, sijoittavatko nuoret aikuiset ylipäättänsä ja olisivatko he toivoneet jo peruskouluun mahdollisuutta opiskella sijoittamisesta. Tutkimuksen kysely on luotu webropol portaalin avulla vaivattomasti. Mielestäni aihe on tärkeä ja ajankohtainen ajatellen sitä, että onnistunut sijoitussalkku toisi nuorelle aivan erilaisen mahdollisuuden esimerkiksi sijoittaa omaan asuntoon. Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoituksena on karttaa nuorten jo peruskoulun käyneiden näkemyksiä ja kokemuksia osakesijoittamisesta.

1.1 Opinnäytetyön tavoite ja rajaus

Tavoitteena oli laatia kvantitatiiviseen tutkimukseen perustuva raportti ja arvioida kyselyn tuloksia. Tutkimuksessa tutkin nuorten (18–29-vuotiaiden) kokemuksia osakesijoittamisesta, sijoittavatko nuoret ylipäättään ja olisivatko kyselyyn vastanneet olleet kiinnostuneita opiskella sijoittamisesta jo peruskoulussa. Opinnäytetyö on

tutkimukseen perustuva ja perinteisen tutkimusraportin mukaisesti jäsennelly tietoperusteiseen osioon sekä empiiriseen osioon. Tietoperusteiseen osioon kuuluva osuus käsittelee osaketta instrumenttina, osakesijoittamisen perusteita sekä Suomen osakemarkkinaa. Päätin pitää työn teoriaosuuden hyvin yksinkertaisena, jotta valokeila jäisi tutkimukselleni vastauksien analysointiin. Työn empiirinen osio perustuu tutkimukseen nuorten kokemuksista osakesijoittamisesta. Empiirinen osio on jäsennelly tutkimuskysymyksien esittelyyn ja tuloksiin. Tuloksista syntyneet johtopäätökset on yhdistetty tämän raportin pohdintaan. (Haaga-Helia 2022)

1.2 Tutkimusongelma

Opinnäytetyössä on tärkeää, että niin tutkimusongelma kuin myös tutkimuskysymykset, ovat tarkkaan harkittuja ja vastaavat varmasti tutkimusongelmaan. Suunnitellessani opinnäytetyötä päädyin näihin tutkimuskysymyksiin, koska mielestäni ne vastaavat tutkimusongelmaan kaikista parhaiten.

Tutkimuskysymykset opinnäytetyöhöni ovat:

- Millaisia tunteita osakesijoittaminen kohderyhmässä herättää?
- Kokeeko kohderyhmä, että osakkeisiin sijoittaminen on hyvä tapa säästää?
- Olisiko kohderyhmä ollut kiinnostunut opiskella osakesijoittamisesta jo peruskoulussa?

1.3 Keskeiset käsitteet

Osake = Osuus osakeyhtiössä

Osakeanti = Tilanne, jossa yhtiö laskee uusia osakkeita markkinoille

Osakeyhtiö = Yrityksen yhtiömuoto

Allokaatio = Tarkoittaa hajautusta eri osakkeiden välillä

Osakeindeksi = Mittaa osakekurssin kehittymistä

Osinko = On yrityksen omistajilleen jakama voitto-osuus

Osakkeen markkina-arvo = Osakkeen pörssi-arvo*osakkeiden lukumäärä

2 Pörssiosakkeet ja sijoittaminen Suomessa

Tässä pääluvussa on tarkoitus käydä läpi tietoperustaa osakkeesta, osakesijoittamisesta, valvonnasta ja itse Helsingin Pörssistä. Kun koronaviruspandemia valloitti maailman rajusti keväällä 2020 ja osakkeiden kurssit lähes koko maailmassa romahtivat todella paljon, nousi sijoittaminen jälleen uuteen valoon. Piensijoittajat kiinnostuivat, kun osakkeiden kurssit laskivat ja osakkeiden laskusta pyöri uutispalstoilla otsikko, jos toinenkin. Kappaleen alla oleva kaavio kuvaa miten osakkeet reagoivat koronaviruspandemiaan ja miten ne ovat käyttäytyneet viruksen aikana Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, sekä miten FTSE 100 indeksi on käyttäytynyt koronapandemian aikana.

Kaavio 1. Osakemarkkinoiden reaktio Covid-19 viirukseen 2019–2021.

Menestyvää osakesijoittajaa voitaisiin kuvata maratonjuoksijana, ei missään tapauksessa pikajuoksijana. Näin Jukka Oksaharju kuvailee hyvää sijoittajaa kirjassaan Hyvästä yhtiöstä hyvään sijoittajaan, jonka Nordnet julkaisi vuonna 2014. Osakesijoittaja haluaa vaurastua ajan mittaan ja ymmärtää, että voidakseen vaurastua hänen täytyy sietää jonkin verran riskiä. Myös Seppo Saarion kirjassa Näin sijoitan pörssiosakkeisiin hän kuvailee osakesijoittajaa kestävyysurheilijana, joka tavoittelee vaurastumista pitkällä aikavälillä. Pääomamarkkinoilla riski ja tuotto ovat käsitteitä, jotka kulkevat käsi kädessä. Mitä enemmän tuottoa toivot sijoituksellesi, sitä enemmän riskiä on siedettävä. Osakesijoittamisen kolme osatekijää ovat riittävän pitkä sijoitushorisontti, oikeiden sijoituskohteiden valinta ja selkeän sijoitussuunnitelman laadinta ja myös siinä pysyminen. (Oksaharju 2014, 16 & Saario S 2012. 18)

2.1 Osake

Osake tarkoittaa osuutta osakeyhtiössä ja osuuskunnissa. Kun omistaa osakkeen tai osakkeita osakeyhtiössä se tuo oikeuden päätöksentekoon yhtiön yhtiökokouksessa. Lisäksi osakkeenomistajalle on varallisuus oikeuksia esimerkiksi osingon jakoon. Osakeyhtiön osakkeet ovat yleensä aina samanlaisia ja yleensä osakkeet ovat myös siirtokelpoisia, eli halutessaan osakkeenomistaja voi esimerkiksi myydä omistamansa osakkeet. Jollain osakeyhtiöillä voi myös olla eriarvoisia osakkeita joka tarkoittaa, että osakkeita on erilaisia osakelajeja. Mikäli yhtiöllä on erilaisia osakelajeja, näiden erot määritellään osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä. (Saario S. 2012. 18–19)

Osakkeiden arvonmuutosta kuvaa indeksi, jota kutsutaan osakeindeksiksi. Tämä näyttää markkinoiden kehityssuuntaa sijoittajille ja antaa myös osviittaa tulevaisuuden odotuksista. Mikäli indeksi on nouseva, se kertoo valoisasta tulevaisuudesta ja kun kehityksen pääsuunta on aleneva, se kertoo, että usko tulevaisuuteen on hiipunut. Eli seuraamalla indeksin muuttumista sijoittaja voi välttyä turhilta tappioilta sekä saavuttaa tuottoa sijoitukselleen. STOXX Europe 600, kuvaa Euroopan osakemarkkinoiden kehitystä ja OMX Helsinki 25 on Helsingin Pörssin osakeindeksi. (Saario S. 2012. 18–19)

2.1.1 Osakeanti

Kun yritys laskee osakkeita liikkeelle osakeannissa, se tapahtuu aina yhtiökokouksen päätöksestä, jolloin markkinoille tulee uusia osakkeita ostettavaksi sijoittajille ja uudet sijoittajat sijoittavat varojaan yhtiöön ostamalla osakkeita. Mikäli yhtiö ei halua laskea uusia osakkeita markkinoille, se voi vaihtoehtoisesti luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Osakeanti on usein rahanhankintakeino osakeyhtiölle. Osakeyhtiölaissa myös oletetaan tämän olevan osakeannin ensisijainen peruste. Osakeanti on siis osakeyhtiölaissa määritetty. Osakeyhtiöiden on noudatettava lakia, kun ne antavat uusia osakkeita merkittäväksi joko maksua vastaan, jota sanotaan maksulliseksi osakeanniksi, tai maksutta, jota sanotaan maksuttomaksi osakeanniksi. (Finlex)

Osakeannissa entisillä osakkeenomistajilla on etuoikeus liikkeelle laskettaviin osakkeisiin samassa suhteessa, kun he ennestään omistavat yhtiön osakkeita. Mikäli yhtiössä on ennestään erilaisia osakkeita, kuuluu etuoikeuden toteutua kaikkien osakelajien kesken. Osakeyhtiölain mukaan ”julkisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että osake, joka yhtiöjärjestyksen mukaan ei tuota oikeutta jako-osaan yhtiön varoja jaettaessa, ei tuota etuoikeutta osakeannissa.” (Finlex)

2.1.2 Voitonjako

Jos yrityksen liikeidea onkin toimiva ja yritys tekee voittoa, tarkoittaen että yrityksen tulot ovat suuremmat kuin sen menot, on osakkeenomistajilla oikeus päättää yrityksen yhtiökokouksessa voitonjaosta. Voitonjako tarkoittaa varojen jakamista, jonka tunnetuin tapa osakeyhtiöillä lienee osingon maksaminen osakkeiden omistajille.

Osakeyhtiölaissa on säädelty miten päätös osakeyhtiön voitonjaosta kuuluu tehdä. Osakeyhtiön yhtiökokouksessa osakkaat tekevät päätöksen jaettavan pääoman enimmäismäärästä, tai vaihtoehtoisesti he voivat valtuuttaa osakeyhtiön hallituksen tekemään päätöksen voitonjaon enimmäismäärästä. Osakeyhtiölaissa voitonjaon suuruutta ei ole rajoitettu, mutta yritykset pyrkivät suhteuttamaan osingon määrän siten, että veroseuraamukset olisivat mahdollisimman pienet. Voitonjaon päätöksessä tulee myös osakeyhtiölain 624/2006 mukaan selvittää mitä varoja voitonjakoon käytetään. (Minilex, Finlex & Seppo Saario, 2021)

2.2 Osakesijoittaminen

Kun lähtee sijoittamaan suoriin osakkeisiin, on hyvä aloittaa miettimällä minkä yrityksen osakkeita haluaa omistaa myös 10 vuoden kuluttua. Tavoitteena jokaisella sijoittajalla on tehdä mahdollisimman kovaa tuottoa sijoitukselleen, eli mahdollisimman paljon osinkoa. Tämän luvun tarkoituksena on selvittää mitä osakesijoittaminen tarkoittaa käytännössä. Osakekurssien tekemästä aaltoliikkeestä tiedetään hyvin yleisellä tasolla, eli välillä kurssit nousevat ja välillä laskevat. Kun koronapandemia valtasi maailman noin kaksi vuotta sitten, osakemarkkinat säikähtivät toden teolla. Viruksen pelättiin lamaannuttavan globaalin talouskasvun, ja pahinta oli se, että kukaan ei osannut varmuudella sanoa kuinka pitkäksi aikaa. Kun maailma sulkeutui hetkellisesti vuoden 2019 ja 2020 vaihteessa, se näkyi myös osakemarkkinoiden reippaana laskuna. Yhteensä markkinat laskivat helmikuussa 2020 noin kymmenen prosenttia, joka oli suurin pudotus sitten edellisen finanssikriisin 2000-luvulla. Osakemarkkinoiden lasku aiheutti ostotrendin osakkeisiin hintojen laskiessa rajusti ja kalliimpiakin osakkeita myytiin todella halvalla 2020 vuoden alussa ennen, kun markkinat lähtivät taas nousuun viruksen helpottaessa kesällä 2020. (Suomen Pankki 2021 & Ukkola 2020)

Kuitenkin vielä vuonna 2021 suomalaisten kotitalouksien talletustileillä olevista varoista 90 % oli käyttötileillä. Kesäkuussa 2021 käyttötilien keskiporko oli 0,02 %, eli lähes olematon. On kuitenkin noteerattu, että suomalaisten osake- ja sijoitusrahasto-omistukset ovat kasvaneet jälleen vuoden 2021 kesällä uusiin ennätyksiin koronapandemian vielä vaikuttaessa osakemarkkinoilla osakkeiden hintojen laskuun. Kesäkuussa 2021 osakeomistuksien arvo kasvoi nimittäin noin 1,2 miljardilla eurolla ja tämän lisäksi

suomalaiset tekivät uusia sijoituksia osakkeisiin noin 820 miljoonan edestä. (Suomen Pankki, 2021)

Pörssissä pohjimmillaan on kyse niin sanotusta voitonjakokilpailusta. Se yritys pörssissä, joka pystyy maksamaan osakkeenomistajilleen eniten osinkoa, on myös mahdollisille uusille ostajille mielenkiintoisin. Voitonjaon osuus on se arvo mistä sijoittajat ovat kiinnostuneet ja millä he yrittävät arvioida yrityksen osingonmakukykyä, eli paljonko voivat voittaa ostamalla yrityksen osakkeita. Kannattava yhtiö, mutta usein myös kasvavat yhtiöt kiinnostavat sijoittajia, koska ne yleensä tuottavat kaikista parhaiten. Sijoittajien ostaessa osakkeita, kasvavat myös myynnissä olevien osakkeiden arvot, koska yhtiölle on ennustettu hyvää kasvua ja tuottoisia vuosia, joka takaa sijoittajille osinkoa. Alla olevasta kuvasta löytyy vuoden 2021 Suomen suurimmat osakeyhtiöt liikevaihdon mukaan. (Salkunrakentaja)

Suurimmat yritykset liikevaihdon mukaan

#	YRITYKSET		LIKEVAIHTO (1000 €)
1	Nokia Solutions and Networks Oy		12 538 270
2	Neste Oyj		7 909 000
3	Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta		6 955 041
4	Kesko Oyj		6 082 402
5	UPM Sales Oy		3 892 201
6	Outokumpu Stainless Oy		3 575 000
7	Outokumpu Europe Oy		2 951 324
8	Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoido...		2 612 876
9	Neste Markkinointi Oy		2 351 453
10	Stora Enso Oyj		2 190 000

Kuva 1: Suomen suurimmat osakeyhtiöt liikevaihdon mukaan vuonna 2021 (Asiakastieto)

Sijoittajana halutaan, että yhtiö, josta omistetaan osakkeita kasvaa ja tämän liiketoiminta kannattaa. Näin yhtiö pystyy lisäämään rahamääräistä voitonjakoa ilman, että se tuhoaisi liiketoimintansa kasvumahdollisuuksia. Tärkeää on muistaa, että pörssimarkkinat eivät mittaa yrityksen arvoa, vaan ne kuvaavat sijoittajille yrityksen odotettavissa olevaa voiton määrää. Seppo Saario mainitsee kirjassaan ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin”, että on

paras seurata ja etsiä sellaisia yhtiöitä, jotka todennäköisesti kasvattavat osingonjakojaan kuluvalle ja seuraavalle tilikausilla. Saario ei suosi pörssiturssien kehityksen seuraamista, koska silloin Saarion mukaan sijoitustoiminta muuttuu helposti hötkyilyksi. Eli olennaisinta on, että sijoittaja saa osakkeistaan edelliseen vuoteen verrattuna suuremman summan. (Saario S. 2012, 21–23)

2.2.1 Hajauta ja pienennä riskiä

Sana hajauttaminen on sijoitusmaailman keskeisimpiä termejä. Käytännössä hajauttaminen tarkoittaa sijoitusvarojen jakamista useampaan sijoituskohteeseen. Hajauttaminen pienentää sijoitetun pääoman riskiä, kun sijoitussalkun arvo ei ole riippuvainen yksittäisen yrityksen osakekurssin kehityksestä. Kun sijoittaja hajauttaa sijoituksensa oikeisiin kohteisiin, hänen ei tarvitse tinkiä tuotto-odotuksesta ja se onkin hajauttamisen keskinäinen idea. (Elo & Saarhelo 2018. 32)

Hajauttamisen ideana on siis minimoida riskejä, vaikka se ei olekaan niin yksinkertaista, kuin voisi kuvitella. Rahoitusteorian mukaan riski jakautuu markkinariskiin ja epäsystemaattiseen riskiin. Markkinariskillä tarkoitetaan osakkeiden markkinahinnoista johtuvaa tappion mahdollisuutta. Markkinariskilajeihin kuuluu Finanssivalvonnan mukaan korko-, valuutta-, osake- ja hyödykeriskit. Epäsystemaattinen riski taas tarkoittaa yksittäisen sijoituskohteen arvonvaihtelua. Epäsystemaattiseen riskiin voidaan siis vaikuttaa hajauttamalla sijoituspääomaa eri sijoituskohteisiin. Moderni rahoitusteoria jakaa riskin epäsystemaattisen riskin lisäksi myös systemaattiseen riskiin. Systemaattinen riski tarkoittaa yleisen markkinakehityksen vaikutusta yksittäiseen sijoituskohteeseen. (Finanssivalvonta 2008, Erkkilä 2020 & Elo & Saarhelo 2018. 34)

2.2.2 NASDAQ OMX Helsinki

Tällä hetkellä NASDAQ OMX Helsinkiin, eli Helsingin Pörssiin on listattu 129 yritystä. Omasta verkkopankista pystyy ostamaan ainoastaan osakkeita yhtiöiltä, jotka ovat siihen listautuneet. Tällä hetkellä suurin osa Helsingin Pörssissä toimivista yrityksistä ovat ulkomaalaisomistuksessa, niin kuin myös itse Helsingin Pörssi on osa amerikkalaista NASDAQ OMX Groupia. NASDAQ OMX Groupiin kuuluu Suomen lisäksi myös Ruotsin, Tanskan, Islannin, Viron, Latvian, Liettuan ja myös Armenian osakemarkkinat. Itse NASDAQ OMX on osa NASDAQ INC konsernia. (Osakesijoittaja)

Vuodesta 2006 Helsingin pörssin osakkeet on listattu kolmeen eri ryhmään: suuret, keskisuuret ja pienet yhtiöt. Kun vertailee sekä tuottomahdollisuuksia että riskejä, on tästä listaamisesta hyötyä. Helsingin Pörssin vaihdetuin yhtiö oli vielä vuonna 2019 Nokia, jolla siihen aikaan oli yli 200 000 suomalaista osakkeenomistajaa. Toista paikkaa piti silloin

finanssikonserni Nordea. Tärkeää on huomata, että varsinkin piensijoittajia kiinnostaa teknologia- ja finanssialat sijoituskohteena. Lisää suosittuja yhtiöitä Helsingin pörssissä ovat Elisa, Fortum ja Sampo, joilla kaikilla on yli 100 000 suomalaista osakkeen omistajaa. (Osakesijoittaja)

2.2.3 Valvonta

Arvopaperimarkkinoilla liikkuu suuria rahamääriä, jonka vuoksi toiminta on Suomessa säänneltyä. Suomessa näiden noudattamista valvoo Finanssivalvonta (Fiva). Fivan tavoite on säilyttää vakautta ja luottamusta rahoitusmarkkinoilla valvomalla muun muassa hyvien menettelytapojen noudattamista. Pörssimarkkinoilla toimivat osakeyhtiöt rahoittavat Finanssivalvonnan toimintaa 95-prosenttisesti ja loppuosuus rahoituksesta tulee Suomen Pankilta. (Finanssivalvonta)

Suomen kuuluessa Euroopan Unioniin, osallistuu Fiva myös aktiivisesti EU:n tilinpäätösvalvojen väliseen yhteistyöhön. Corporate Reporting Standing Committee (CRSC), joka on Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ESMAn pysyvä komitea, koordinoi jäsenmaiden organisaatioiden valvontaa sekä listayhtiöiden taloudelliseen raportointiin liittyviä kysymyksiä. CRSC järjestää säännöllisin väliajoin tilinpäätösvalvojen tapaamisia, joihin myös Finanssivalvonta osallistuu. (Finanssivalvonta)

3 Nuorten kokemuksia osakesijoittamisesta

Tässä pääluvussa on tarkoitus käydä läpi opinnäytetyöhön luomaani tutkimusta. Tulen esittelemään tutkimuksen pää- ja alakysymykset. Tutkimustavaksi valitsin kvantitatiivisen tutkimuksen, koska halusin selvittää numeerisia osuuksia sekä ilmiöitä enemmän kuin pehmeää tietoa. Tarkkaa otantalukua ei tutkimuksessa ollut koska suunnitelmalla oli kyselyn jakaminen oman sosiaalisen median alustoillani. Lisäksi kysely jaettiin myös sähköpostilinkkinä Sipoon suomenkieliseen lukioon ja ammattikouluun sekä ruotsinkieliseen lukioon viimeisen vuoden opiskelijoille. Kvantitatiivinen tutkimus mielestäni sopi paremmin tällaiseen tutkimukseen kuin kvalitatiivinen, vaikka en ollut varma, kuinka monelle kysely välittyisi ja kuinka moni kyselyyn vastaisi.

Tutkimukselleni ei ole toimeksiantajaa, joten tutkimus suunniteltiin ja toteutettiin suoraan oman kiinnostukseni pohjalta, joka teki työstä yllättävän vaikean, koska ei ollut mitään oikeaa ohjeistusta eikä jonkun muun mielipidettä, jota kuunnella. Tehdessäni tätä tutkimusta otin kuitenkin yhteyttä Sipoon suomenkielisen lukion ja ammattikoulun opinto-ohjaajaan sekä ruotsinkielisen lukion opinto-ohjaajaan. Molemmat opinto-ohjaajat olivat kiinnostuneita kyselyn tuloksesta. Tavoitteena oli luoda kysely, jolla selvittää miten nuoret kokevat osakesijoittamisen ja mitä kokemuksia heillä on osakesijoittamisesta sekä olisivatko he toivoneet, että aihetta olisi käsitelty jo lukiossa/ammattikoulussa.

Tutkimuksen pääkysymyksenä on:

- Mikä on nuorten mielikuva osakesijoittamisesta?

Alakysymyksiä tutkimuksessa on:

- Riittääkö nuorilla rahaa sijoittamiseen, sekä sijoittaminen taka-ajatuksena?
- Olisivatko nuoret toivoneet, että koulussa olisi tarjottu mahdollisuutta opiskella osakesijoittamisesta?

3.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus on toteutettu kvantitatiivisena tutkimuksena. Käytin työkaluna tähän Webropol portaalia, jonka kautta vastaukset saatiin. Tyypillisesti kvantitatiivisissa tutkimuksissa käytetään verkkokyselyä, joten käytin sitä myös tämän kyselyn suorittamiseen.

Verkkokysely sopi hyvin myös kohderyhmän ikäluokkaan nähden ja koska kyseessä oli verkkokysely, pystyivät vastaajat valitsemaan itse hyvän ajankohdan kyselyyn vastaamiseen. (T. Heikkilä. 2014)

Tutkimukseen osallistujien tarkkaa määrää ei ollut etukäteen tiedossa. Alkuperäinen suunnitelma oli jakaa tutkimuksen kysely ainoastaan tutkijan sosiaalisen median alustoille ja sitä kautta innostaa tutkijan omat seuraajat vastaamaan kyselyyn, sillä 87 % tutkijan sosiaalisen median seuraajista sopii perusjoukkoon. Tutkija sai kuitenkin mukaan vielä Sipoon suomenkielisen lukion ja ammattikoulun sekä Sipoon ruotsinkielisen lukion vanhimmat opiskelijat, jolla vastauksien määrää saatiin nostettua. (T.Heikkilä. 2014)

Kysely toteutettiin 16.10.2021-30.10.2021 välisenä aikana, jolloin tekijän sosiaalisen median alustoihin julkaistiin linkki kyselyyn ja ikäryhmään sopivia pyydettiin vastaamaan kyselyyn. Kysely tavoitti loppujen lopuksi 432 ihmistä, josta lopullinen vastausmäärä oli 77 vastaajaa, joten kyselyn vastausprosentti oli 17,8 %. Koko perusjoukosta vastasi vain 11 %. Vastausprosentti oli odotettua huonompi. Webropolista näin, että kyselyn oli avannut kuitenkin 432 ihmistä, mutta vain 77 oli muistanut myös lähettää vastaukset. Tutkija päätyi kuitenkin tekemään kokonaistutkimuksen, eli otanta toteutettiin kokonaisotantana vähäisen vastausmäärän takia. Kokonaistutkimus on hyvä vaihtoehto niissä tilanteissa, kun otokseen olisi tullut yli puolet perusjoukosta. Kokonaistutkimusta kannattaa harkita silloin, kun otannaksi päätyy yli kolmasosa perusjoukosta. (H. Vilkkä. 2021)

3.2 Tutkimuksen luotettavuus

Luotettavuutta tarkastellaan tutkimuksessa validiteetilla ja reliabiliteetilla. Validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä mitata sitä, mitä sen on tarkoitus mitata. Tulokset vääristyvät, jos tutkimukseen osallistuvat eivät ajattelekaan samalla tavalla, kun tutkimuksen suunnittelija. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuksen mittaria, kyselylomaketta ja kysymyksiä on hyvä arvioida validiuden kannalta jo ennen, kun kysymykset lähetetään itse vastaajille. Käytännössä se tarkoittaa, että käsitteet, perusjoukon määrittely, aineiston keräämisen sekä mittareita on suunniteltava huolellisesti ja tekijän on varmistuttava myös siitä, että kysymykset kattavat tutkimusongelman kokonaan. (H. Vilkkä. 2021)

Tutkimuksen validiteetin taso on hyvä, koska kyselyssä esitetyt kysymykset vastaavat tutkimusongelmaan, eikä turhia kysymyksiä ole tutkimukseen liitetty. Tutkimuksesta on tehty tarkka toteutussuunnitelma ja prosessi on tarkkaan kuvattu tutkimusraportissa, jonka perusteella kuka vain pystyisi toteuttamaan tutkimuksen uudelleen.

Tutkimuksen luotettavuutta mitataan reliabiliteetilla, joka tarkoittaa tulosten tarkkuutta, eli mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia ja mittaustulosten toistettavuutta. Käytännössä toistettavuus tarkoittaa, että mikäli kysely toteutettaisiin uudelleen saman henkilön kohdalla, saataisiin täsmälleen sama tulos, kun ensimmäisellä kerralla, riippumatta siitä kuka tutkimuksen suorittaa. (H. Vilkkä. 2021)

Valittu tutkimusmenetelmä on luotettava. Tässä on myös hyvä ottaa huomioon tutkimuskohde, sillä tavoitteena on saada kuva vastaajien omasta mielikuvasta ja tieto siitä, miten kukin vastaaja itse kokee aiheen. Lisäksi kaikilla kyselyyn vastanneilla oli yhtä suuri mahdollisuus päästä mukaan otokseen, kun menetelmänä on käytetty kokonaisotantaa, eli koko perusjoukkoa.

3.3 Kyselylomakkeen esittely

Kyselyn ensimmäiset neljä kysymystä käsitteli vastaajien perustietoja. Tuntui olennaiselta aloittaa vastaajille helpoilla kysymyksillä, joilla myös varmistaisin, että vastaaja tekisi kyselyn loppuun saakka. Ensimmäinen kysymys käsitteli vastaajan ikää, koska se oli mielestäni oleellinen tieto ja tulisi vaikuttamaan perustietokysymyksien jälkeisiin kysymyksiin. Toinen kysymys käsitteli vastaajan sukupuolta. Tämä kysymys oli mukana perustieto-osuudessa sen takia, että oletin jo ennen kyselyn suorittamista sillä olevan väliä, miten vastaajat olivat kokeneet sijoittamisen. Kolmannessa kysymyksessä kysyttiin vastaajan asuinpaikkakuntaa. Tämän ajattelin kertovan eri paikkakuntien koulutustarjonnasta nuorille. Viimeinen perustietokysymys oli vastaajien korkein suoritettu koulutusaste. Halusin selvittää myös miten koulutusaste vaikuttaa sijoituskokemukseen.

Perustietokysymyksiä jälkeen kyselyssä oli vastaajille avoin kysymys, jossa pyydettiin kuvailemaan sanaa ”osakesijoittaminen” kolmella sanalla. Koska koko tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää tuntemuksia ja mielikuvia, oli tällainen kysymys mielestäni todella arvokas kyselyssä, vaikka tiedostin sen olevan myös riski, jos vastaajat kokisivat sen rasittavana kysymyksenä.

Kuudennessa kysymyksessä halusin selvittää onko nuoret ylipäätään harkinneet sijoittamisen aloittamista ja kokeeko nuoret, että heillä on riittävästi tietoa aiheesta. Kiinnostus on mielestäni oleellinen asia tutkia, koska mikäli kiinnostusta ei ole tai on tunne siitä, että taitoa ei ole tarpeeksi, voi sijoittaminen jäädä aloittamatta kokonaan. Seppo Saario kertoo aiheesta hyvin kirjassaan Näin sijoitan pörssiosakkeisiin – sijoitusopas nuorelle, että tahto on jo puolet kuormasta, ja sijoittaminen on kestävyyslaji, niin kuin jo aikaisemmin mainittiin.

Seitsemännessä kysymyksessä halusin selvittää sijoittaako nuoret jo osakkeisiin mahdollinen säästäminen taka-ajatuksena. Yleisesti osakkeisiin sijoitetaan satunnaisemmin isompia summia kerrallaan, kun on varmistuttu siitä, että myös keitetään siitä mahdollisesti syntyvä tappio. Kysymyksen tarkoituksena, oli selvittää enemmän käyttäytymistä, jotta saisin selkeämmän kuvan siitä millä tavalla nuoret aikuiset sijoittavat

varojaan. Lisäksi yksi vastausvaihtoehdoista oli, että nuori ei ole harkinnut asiaa koska ei koe sitä hyväksi keinoksi säästää. Tämä vastausvaihtoehto oli myös mielestäni tärkeä sisällyttää kyselyyn, koska sijoittamiseen liittyy aina riski menettää sijoitettu pääoma.

Kahdeksas kysymys käsitteli avun ja neuvon saantia. Halusin tietää miten nuoret kokevat löytävänsä sijoittamiseen liittyviä neuvoja, ja kuinka paljo niistä on nuorille hyötyä. Tänä päivänä verkosta löytää vaikka mitä sijoittamiseen liittyviä verkkosivuja, jotka antavat sijoittamiseen liittyviä neuvoja. Harmittavan usein ne ovat silti vaikeasti luettavia tai ymmärrettäviä, joten halusin tietää mitä nuoret ajattelevat tästä.

Kahdessa viimeisessä kysymyksessä halusin selvittää tarjottiinko nuorille peruskoulussa mahdollisuutta opiskella sijoittamisesta ja olisivatko 18–29-vuotiaat olleet kiinnostuneita peruskoulun aikana opiskelemaa sijoittamisesta, josta löytää siihen itseluottamusta ja ymmärtää mistä oikeasti on kyse. Opinnäytetyön liitteistä löytyy kysely siinä muodossa, jossa se esitettiin vastaajille.

4 Tutkimustulokset

Tässä pääluvussa käyn läpi suoritettujen tutkimusten tuloksia. Tavoitteena on esittää tutkimuksesta saatuja tuloksia mahdollisimman selkeästi, jotta ne olisivat kaikille helposti tulkittavissa. Ensin käyn läpi, miten aineisto kerättiin sekä millaisia työkaluja käytin tuloksien analysointiin. Kaikki tutkimustulokset käydään tässä luvussa läpi.

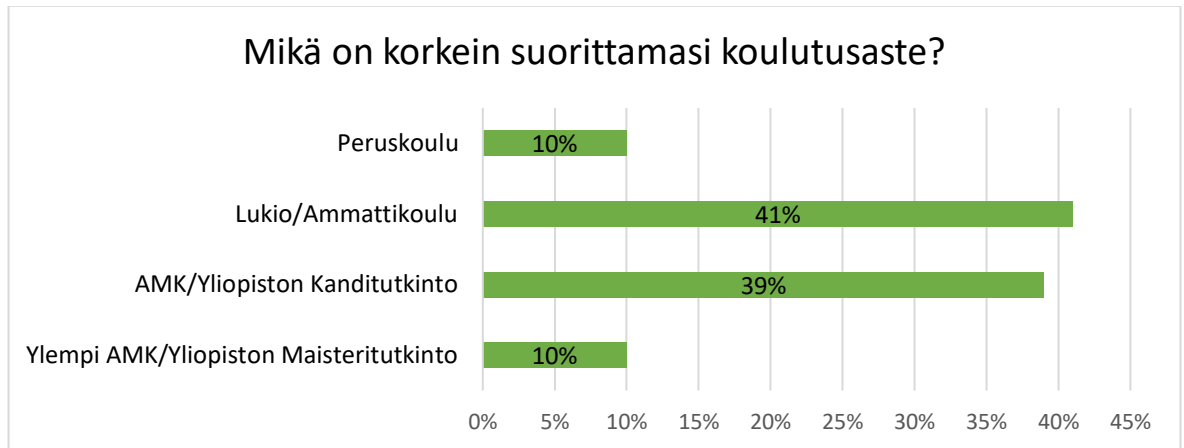
4.1 Aineisto ja analyysit

Aineiston keräämiseen käytin webropol portaalia, jonka avulla kysely luotiin. Vastauksia tuli kyselyyn yhteensä 77 kappaletta. Vastausmäärä jäi todella paljon odotettua alemmas. Vastausprosentin laskin kyselyn avanneiden kesken, joka oli 432, jolloin vastausprosentiksi jäi noin 17,8 %. Vastausajan loputtua osa tutkimuskysymyksistä siirrettiin Excelliin analysoitavaksi ja muotoiltavaksi.

Tutkimuskysymyksiä vertailin erilaisissa osaryhmissä muun muassa koulutusasteen, iän ja sukupuolen perusteella. Tutkimustuloksien esittelyyn otin Microsoft Excelin avuksi ja laadin muutaman helposti luettavan taulukon, jotka auttaisivat havainnollistamaan tutkimuksen tuloksia. Määrällisten tutkimusten tuloksia esitetään myös Hanna Vilkkään kirjoittaman kirjan mukaan taulukkojen, kuvioiden, tunnuslukujen ja tekstin avulla. Mielestäni tähän tutkimukseen sopisi parhaiten esittää tutkimuksen tulokset taulukon tai kuvioiden avulla tekstiä apuna käyttäen, joten päädyin tekemään niin. Webropol-kyselyalustalta sai kätevästi tuotua vastaukset Excelliin, josta lähdin muokkaamaan helposti ymmärrettäviä taulukoita ja kuvioita havainnollistamaan tekstiä. Lisäksi käytin Webropol portaalin omia analysointityökaluja tuloksien analysointiin, sillä ne sopivat erityisen hyvin avoimien kysymysten analysointiin.

4.2 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastanneista noin 28,8 % oli 18–22 vuotta, noin 42,4 % oli 23–25 vuotta ja noin 28,8 % oli 26–29 vuotta. Näistä kyselyyn vastanneista 40,7 % oli vastanneet olevansa miehiä, 57,6 % naisia ja 1,7 % oli vastannut olevansa muun sukupuolisia. Suurin osa kyselyyn vastanneista kertoi asuvansa Uudellamaalla tai Itä-Uudellamaalla. Suurin osa vastaajista kertoi korkeimman koulutusasteensa oleva lukio tai ammattikoulu, ja toisena oli ammattikorkeakoulu tai yliopiston kandidatkinto. Alla oleva kaavio 1 näyttää tarkemmat luvut.

Kaavio 1: Kyselyyn vastanneiden korkein koulutusaste.

4.3 Nuorten mielikuva sijoittamisesta

Perustietokysymyksen jälkeen vastaajia pyydettiin kuvailemaan sanaa ”osakesijoittaminen” kolmella sanalla. Kysymyksen tarkoituksena oli selvittää mitä nuori ajattelee, kun kuulee sanan osakesijoittaminen. Alla olevaan kuvaan 1 on muotoiltu Webropol portaalin analysointityökalujen avulla sanapilvi, jossa eniten esiintyvät sanat kuvataan suuremmalla fontilla. Oli miellyttävää huomata, että eniten vastauksia saaneet sanat olivat yli 95 % positiivisia.

-aikuisuus -korkeampi -pääoma -riski -varallisuus -volatiliteetti eläke epätietoinen epävarmuus gamble hajauttaminen
 hankalaa hankinta **harrastus helppo** hyödyllistä innostavaa **jännittävä** jännittävää kannattavaa
 kaupankäyntikulut kehitys keino kiinnostava kivaa korko korkoa maailmanlaajuinen **mahdollisuus**
 mielenkiintoinen mitään monimutkainen osakkeisiin osingot **osinko** ostetaan osuustili pankki paska passiivinen
 pelottava pitkäjänteisyys **pörssi** pörssissä pörssiyhtiö **rahaa** rahan rahatulolähde rikastuminen **riski**
 riskinotto riskit mnakkoluulot sijoittamista sivutulo suhdannevaihtelut **säästäminen säästö** tasapaino
 tehdä tienaaminen tieto **tulevaisuus** tulolähde tuntematonta tuottaminen **tuotto** tuottoa turva
vaikea varallisuus vauraus voitto yhtiö yhtiöt ymmärrä yrityksestä yritykset yritys-sijoitus yritysten

Kuva 3: Sanapilvi: Mitä ajatuksia sana ”osakesijoittaminen” herättää nuorissa?

Kyselyn nuorimmat, eli 18–23-vuotiaat olivat tuoneet esiin enemmän negatiivisia ja epävarmoja sanoja, toisin kuin esimerkiksi yksi ikäluokka ylöspäin. Tässä huomasin myös selkeän eron siinä, kuinka pitkälle onkaan kerennyt opiskella, sillä termiä ”osakesijoittaminen” oli kuvattu paljon varmemmin ja selkeämmin vanhempien vastaajien keskuudessa. Sanat ”tulevaisuus” ja ”riski” olivat eniten mainittuja sanoja kaikkien vastaajien kesken. Kokonaisuudessaan osakesijoittamista oli kuvattu todella laajasti eri termeillä, joka oli todella mielenkiintoista, sillä usein avoimissa kysymyksissä esiintyy paljon samoja sanoja.

4.4 Riittääkö nuorten varat sijoittamiseen, ja kiinnostaako se ollenkaan?

Seuraavat aiheet kyselyssä käsitteli nuorten sijoittamistapoja. Minua kiinnosti erityisesti se, että mikä ikäisinä nuoria sijoittaminen alkaa kiinnostamaan kaikista yleisimmin ja millä koulutusastella silloin ollaan. Kyselyn nuorimmassa ikäluokassa eli 18–23-vuotiaista 47 % oli harkinnut aloittavansa sijoittamisen, mutta lähes yhtä suuri osa 18–23-vuotiaista olivat sitä mieltä, että eivät olleet vielä kerenneet hankkimaan tarpeeksi tietoja sijoittamisesta, vaikka aiheena se heitä kiinnostaisi. Kyselyn nuorimmasta ikäluokasta 12 % ei ollut harkinnut aloittavansa sijoittamista.

23–25-vuotiaista 68 % oli harkinnut aloittavansa osakesijoittamisen. 24 % 23–25-vuotiaista kiinnostaisi aloittaa osakesijoittaminen, mutta kokevat että aiheesta ei ole tarpeeksi tietoa. Myös tässä ikäluokassa 12 % oli vastannut, ettei ole harkinnut osakesijoittamisen aloittamista. Ei ollut yllättävää huomata, että melkein 100 % 23–25-vuotiaista, jotka olivat harkinneet sijoittamisen aloittamista, olivat jo valmistuneet ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta.

26–29-vuotiaista 35 % vastasi korkeimmaksi koulutusasteeksi ylemmän ammattikorkeakoulun tai yliopiston maisteritutkinnon. 88 % oli harkinnut aloittavansa sijoittamisen ja yhteensä 88 % sijoittaa osakkeisiin. Hieman useampi sijoittaa satunnaisemmin isomman summan, kun kuukausittain tietyn summan. Tästä ikäluokasta suurin osa vastasi myös olevan miehiä.

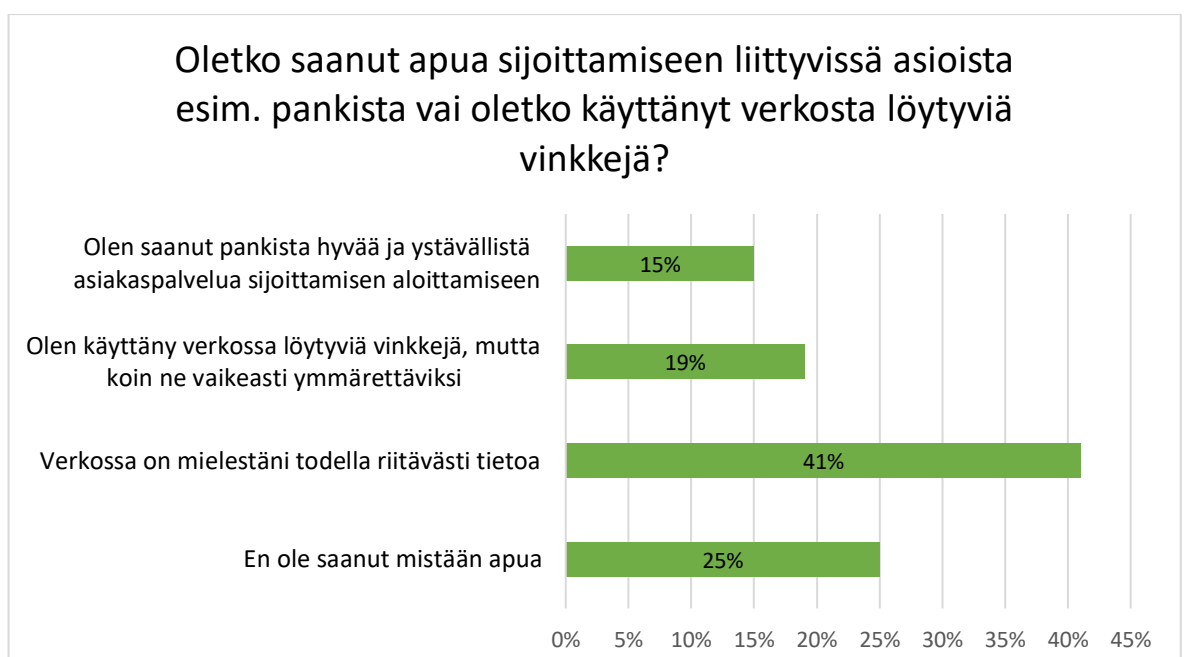
Alla löytyvästä pylväskaaviosta 2 löytyy kuvattu tilanne kaikkien kyselyyn vastanneiden kesken. Iloista oli huomata, että yhteensä 62 % nuorista sijoittaa osakkeisiin jo. Hieman suositumpaa oli isoimien summien sijoittaminen satunnaisemmin, niin kuin kaaviosta näkyy. Noin 38 % kyselyyn vastanneista kertoi, että ei sijoita osakkeisiin, 10 % koki osakesijoittamisen liian riskialttiiksi ja 9 % ei sijoita, koska kokevat ettei se ole hyvä keino säästää.

Kaavio 2: Sijoittavatko nuoret rahaa osakkeisiin säästäminen taka-ajatukseksi?

4.5 Ovatko nuoret saaneet tarvitsemaansa apua sijoittamiseen?

Kaikkien ikäluokkien kesken 41 % vastaajista oli sitä mieltä, että verkosta löytyy tarpeeksi tietoa sijoittamisesta. Vastaajista 19 % arvioi kuitenkin, että verkosta löytyvä materiaali on vaikeasti ymmärrettävää, mikäli aihetta ei ole erikseen opiskellut. 15 % oli kokenut saavansa pankista hyviä neuvoja, mikä osaltaan yllätti minut. En ollut ajatellut, että näin suuri osa käyttäisi verkkopankista löytyvää tietoa, koska itse olen kokenut ne aavistuksen suppeiksi. Vastaajista 25 % vastasi, että ei ole saanut mistään apua, tai tietäisi mistä apua pitäisi ylipääsäänsä pyytää. Alla oleva kaavio 3 havainnollistaa hyvin, miten nuorten mielipiteet jakoutuivat kysymyksessä.

Kaavio 3: Onko nuoret kokeneet saaneensa sijoittamiseen liittyen tarvitsemaansa apua?

4.6 Mieliopide sijoittamisen opetuksesta jo peruskoulussa?

Viimeisinä kysymyksinä halusin kartoittaa, miten sijoittamista on käsitelty jo peruskoulussa vai onko sitä käsitelty ollenkaan. Kysymyksessä numero 9 pyysin vastaajia kertomaan tarjosiko heidän silloinen ammattikoulunsa tai lukionsa kurseja tai opetusta sijoittamisesta. Kaikkien vastaajien kesken 19 prosenttia vastasi, että heidän ammattikoulunsa tai lukionsa tarjosi opetusta sijoittamisesta. Vastaavasti valtaosa kyselyyn vastanneista kertoi, että heidän ammattikoulunsa tai lukionsa ei tarjonnut minkäänlaista opetusta sijoittamisesta. Niin kuin kaavio 4 havainnollistaa, ainoastaan 19 %:lle oli peruskoulussa tarjottu mahdollisuutta opiskella sijoittamisesta.

Kaavio 4: Tarjosiko koulu sijoittamiseen liittyen opetusta?

Kyselyn viimeisenä kysymyksenä halusin selvittää mahdollista kiinnostusta sijoittamisopetuksesta. Kaikkien kyselyyn vastanneiden kesken 93 % vastasi, että olisivat olleet kiinnostuneita tällaisesta sijoittamisopetuksesta. Seitsemän prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että sijoittaminen ei kiinnosta ollenkaan. Analysoidessani kyselyn tuloksia huomasin, että suurin osa tästä seitsemästä prosentista oli 18–23-vuotiaita. Niin kuin alla oleva kaavio 5 näyttää, nuorista suurin osa olisi mielellään opiskellut sijoittamisesta jo peruskoulussa.

Kaavio 5: Olisivatko nuoret toivoneet sijoittamisopetusta jo peruskoulussa?

5 Johtopäätökset ja opinnäytetyön arviointi

Tässä luvussa on tarkoitus käydä läpi kyselyn vastauksien pohjalta tehtyjä johtopäätöksiä nuorten osakesijoittamiseen liittyviin kokemuksiin. Tavoitteena on luoda selkeät johtopäätökset ja pohtia kehityskohteita. Vaikka opinnäytetyöllä ei ollut virallista toimeksiantajaa, sain mahdollisuuden jakaa löytämäni tulokset Sipoon ammattikouluun ja ruotsin- sekä suomenkieliseen lukioon. Lisäksi arvion opinnäytetyötä sekä omaa oppimista tämän matkan varrelta.

5.1 Tutkimuksen johtopäätökset

Kun lähdin rakentamaan tutkimusta, en ollut ollenkaan varma siitä, miten kysely otettaisiin vastaan ja montako vastausta tulisin kyselyyni saamaan. Vaikka kyselystä tehtiin tahallaan todella lyhyt ja yksinkertainen, tuli vastauksia kuitenkin vähän verrattuna siihen kuinka isolle perusjoukolle kysely oli ohjattu. Huomasin tämän siinä kohtaa, kun kysely oli avattu lähemmäs 500 kertaa, mutta lähetettyjä vastauksia oli kuitenkin vain 77.

Tutkimukseen oli vastanneet todella tasaisesti miehiä ja naisia, mikä teki tuloksien analysoinnista entistä mielenkiintoisempaa, koska vastauksia oli tasaisesti. Tutkimuksen kyselyssä, haluttiin selvittää millaisia kokemuksia nuoret 18–29-vuotiaat ovat kokeneet osakesijoittamisesta.

Ensimmäinen tutkimuskysymys, johon halusin tutkimuksen avulla saada vastauksen oli millaisia tunteita osakesijoittaminen herättää nuorissa. Tutkimuksen analysoituani sanoisin, että nuorilla on varsin positiivinen kuva osakesijoittamisesta. Kaikkien vastaajien kesken 68 prosenttia on harkinnut sijoittamisen aloittamista tai sijoittaa jo nyt, mikä on jo mielestäni todella hyvä luku. Vastaajista 24 prosenttia vastasi kyselyyn, että sijoittaminen kyllä kiinnostaisi, mutta tietoa aiheesta ei ole tarpeeksi. Miehiä ja naisia välillä en huomannut mitään pysäyttävää eroa sijoituskokemusten suhteen. Ainoa selkeä ero on, että miehet uskaltavat aloittaa sijoittamisen nuorempana kuin naiset, sillä 18–23-vuotiaista miehistä lähes 60 % oli harkinnut sijoittamisen aloittamista tai on jo aloittanut sijoittamisen. 18–23-vuotiaista naisista sen sijaan vain 25 % oli harkinnut aloittavansa sijoittamisen tai sijoittaa jo.

Toinen tutkimuskysymys käsitteli sijoittamista säästämisen keinona. Tähän naisista noin puolet vastasivat sijoittavansa joko kerran kuussa satunnaisemmin tai joka kuukausi tietyn verran. Naispuolisista vastaajista 9 % ei ollut harkinnut asiaa, koska kokee sen olevan huono keino säästää ja 21 % naisista koki, että rahaa ei jää tarpeeksi yli, jotta voisi harkita osakesijoittamista. Miehistä 46 % sijoittaa satunnaisemmin isompia summia ja 25 % kuukausittain tietyn summan verran. Vain 8 % miehistä ei kokenut osakesijoittamista

hyvänä keinona säästää ja 13 % koki, että rahaa ei jää tarpeeksi yli, jotta voisi sijoittaa. Eli tästä voisimme todeta, että noin puolet kyselyyn vastanneista pitää sijoittamista hyvänä keinona säästää.

Viimeisen tutkimuskysymyksen tarkoituksena oli selvittää, olisiko nuorilla ollut kiinnostusta opiskella sijoittamisesta jo peruskoulun aikana esimerkiksi ammattikoulussa tai lukiossa. Tähän kysymykseen lähes kaikki kyselyyn vastanneet olivat valinneet kyllä, ja olisivat pitäneet aihetta hyödyllisenä ja mielenkiintoisena. Suurin osa nuorista olisi siis ollut kiinnostunut opiskelemaan aiheesta. Suositteaisin peruskouluille Sipoossa, että he harkitsisivat tämän toteuttamista edes jollain tasolla, koska mitä aikaisemmin pääsee opettelemaan, sitä enemmän itsevarmuutta se antaa ottamaan ne ensimmäiset askeleet sijoittamisen aloittamiseen.

5.2 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Lähdin suunnittelemaan opinnäytetyötä itsenäisesti, mikä teki siitä todella hankalan, koska ideoita oli todella paljon ja oli vaikeaa rajata työtä järkevästi. Jälkeenpäin olisi ollut paljon helpompi lähteä suunnittelemaan työtä toimeksiantajan kanssa, koska silloin olisi koko ajan ollut toisen osapuolen mielipide päätettäviin asioihin. Ennen ensimmäistä opinnäytetyön ohjausta olin laatinut suunnitelman, jonka esittelin opinnäytetyön ohjaajalle. Ensimmäisen ohjauksen jälkeen viilasin vielä tavoitteita ja tutkimuskysymyksiä, jotta ne varmasti vastaisivat sitä, mitä lähdin työstämään tutkimuksen kyselyssä.

Tutkimuksen suunnittelu eteni melko nopeasti ja aineiston keräilytapaan olin jo päätenyt ennen, kun kysely oli suunniteltukaan. Joten voin näin jälkeenpäin todeta, että suunnitteluun olisi kannattanut varata enemmän aikaa ja panostusta. Kyselyn suhteen konsultoin ohjaajaani ainoastaan kerran ja voin todeta, että mikäli olisin tavoitellut korkeampaa arvosanaa, olisin käyttänyt kyselyä ohjaajallani useampaan otteeseen kuin kerran. Tutkimus ei kuitenkaan jäänyt kesken, vaan sain sen suoritettua loppuun saakka ja vielä yllättävän hyvällä vastausprosentilla. Olen kuitenkin lopputuloksesta ylpeä. Tutkimuksesta selvisi hyvin selkeästi, että vastaajat olisivat toivoneet sijoitustoiminnan opetusta jo peruskoulussa, ja kokivat, että sijoittaminen on todella vaikeaa, ellei siihen ole saanut alan koulutusta.

Tutkimuksen valmistuttua, kirjoitin opinnäytetyön loppuun. Palautin opinnäytetyöohjaajalleni työn ja pyysin kommentoimaan työtä. Saatua kommentit viilasin vielä työtä parannettavien osuuksien kohdalta ennen viimeistä palauttamista. Vaikka olin jo itseni kanssa sopinut, että hyväksyty arvosana olisi tarpeeksi, en malttanut olla tekemättä ohjaajan esittämiä korjausneuvoja.

Vaikka kirjoittaminen oli todella haastavaa hetkittäin, eikä aikaa meinannut löytyä kokoaikaisen työn ohella, koen että tein kuitenkin parhaani loppuun saakka ja asennouduin työhön uteliaalla mielellä. Tämän opinnäytetyön aikana olen oppinut todella paljon mitä tehtävien priorisointi oikeasti tarkoittaa. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyö on ollut minulle mielekäs tehdä, mutta jos tekisin tämän uudelleen, en ottaisi vakituista kokoaikaista työtä opinnäytetyön rinnalle.

Lähteet

Adam Hayes. 2021. Investopedia. Stock. Luettavissa:

<https://www.investopedia.com/terms/s/stock.asp> Luettu: 2.8.2021

Erkkilä J. 2020. Mistä sijoitusriskissä on pohjimmiltaan kyse? Salkunrakentaja.

Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2020/01/sijoitusriski/> Luettu: 24.1.2022

Finanssivalvonta. 2008. Markkinariskien hallinta. Luettavissa:

<https://www.finanssivalvonta.fi/globalassets/fi/saantely/maarayskokoelma/standardit/4.4c/4.4c.std2.pdf> Luettu: 24.1.2022

Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu 2022. Opiskelu. Opinnäytetyö, AMK-opinnot.

Raportointiohje pitkille raporteille ja opinnäytetyölle (PDF). Luettavissa:

[https://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/file/2022-](https://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/file/2022-01/raportointiohje_pitkille_raporteille_ja_opinnaytetoille_2022.pdf)

[01/raportointiohje_pitkille_raporteille_ja_opinnaytetoille_2022.pdf](https://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/file/2022-01/raportointiohje_pitkille_raporteille_ja_opinnaytetoille_2022.pdf) Luettu: 26.1.2022

Oksaharju J. 2014. Hyvästä yhtiöstä hyvään sijoitukseen. Hansprint Oy. Vantaa.

Osakesijoittaja. Helsingin Pörssi – OMXH. Luettavissa:

<https://www.osakesijoittaja.fi/osakesijoittaminen/helsingin-porssi-omxh/> Luettu: 24.1.2022

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. Luettavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#O3L9> Luettu: 19.12.2021

Saario S. 2021. Näin sijoitan pörssiosakkeisiin- opas nuorille. Almat Talent. Helsinki

Saario S. 2012. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Salkunrakentaja. Sijoittamisen ABC-perusperiaatteet ja kokeneiden sijoittajien vinkit.

Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/sijoittaminen-abc/> Luettu: 17.10.2021

Summarum. Osakesijoittaminen. Luettavissa:

<https://www.summarum.fi/sijoittaminen/osakesijoittaminen/> Luettu: 2.8.2021

Tarja Heikkilä 2014. Tilastollinen tutkimus. Luettavissa:

<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf> Luettu: 23.1.2022

Ukkola P 2020. Pörssi-ilmiöitä. Alma Talent. Helsinki. E-kirja. Luettu: 24.1.2022

Vilka H. 2021. Tutki ja kehitä. PS-kustannus. Jyväskylä. E-kirja. Luettu: 23.1.2022.

Vilka H. Tutki ja mittaa; määrällisen tutkimuksen perusteet. Luettavissa:
<http://hanna.vilka.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-mittaa.pdf>. Luettu: 3.1.2022

Visma. Osake- Mikä on osake? Luettavissa: <https://www.visma.fi/epasseli/kirjanpidon-sanakirja/o/osake/> Luettu: 2.8.2021

Liitteet Tutkimuksen kyselylomake

Nuorten kokemuksia osakesijoittamisesta

1. Vastaajan ikä

- 18-22 vuotta
- 23-25 vuotta
- 26-29 vuotta

2. Oletko

- Mies
- Nainen
- Muu

3. Millä paikkakunnalla asut?

4. Mikä on korkein suorittamasi koulutusaste?

- Peruskoulu
- Lukio/Ammattikoulu
- AMK/Yliopiston Kandiditukinto
- Ylempi AMK/ Yliopiston Maisteritutkinto

5. Kuvaile kolmella(3) sanalla mitä sana "Osakesijoittaminen" tuo sinulle mieleen

Kokemuksesi sijoittamisesta

6. Oletko harkinnut osakesijoittamisen aloittamista?

- Kyllä
- En
- Kiinnostaisi, mutta minulla ei ole riittävästi tietoa aiheesta, jotta uskaltaisin aloittaa.

7. Sijoitatko rahaa osakkeisiin, säästäminen taka-ajatuksena?

- Kyllä, kuukausittain tietyn summan verran
- Kyllä, mutta satunnaisemmin isoimpia summia
- En koe että rahaa jää yli sijoittamiseen, mutta haluaisin aloittaa
- En ole harkinnut asiaa, koska koen sen liian riskialttiiksi
- En ole harkinnut asiaa, koska en koe että se on hyvä keino säästää

8. Oletko saanut apua sijoittamiseen liittyvissä asioista esim. pankista vai oletko käyttänyt verkosta löytyviä vinkkejä?

- Olen saanut pankista hyvää ja ystävällistä asiakaspalvelua sijoittamisen alioittamiseen
- Olen käyttänyt verkossa löytyviä vinkkejä, mutta koin ne vaikeasti ymmärrettäviksi
- Verkossa on mielestäni todella riittävästi tietoa

En ole saanut mistään apua

9. Tarjosiko koulu opetusta sijoittamiseen?

- Kyllä, miellä oli kurssi ammattikoulussa/lukiossa joka käsitteli aihetta
- Ei, koulu ei tarjonnut tällaista mahdollisuutta

10. Olisitko toivonut, että jo peruskoulussa tai lukiossa olisi esitelty osakesijoittamista säästämiskeinona?

- Kyllä, se olisi ollut mielestäni todella kiinnostava aihe!
- Sijoittaminen ei kiinosta minua ollenkaan